

Υπόθεση C-337/05

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

κατά

Ιταλικής Δημοκρατίας

«Παράβαση κράτους μέλους — Συμβάσεις δημοσίων προμηθειών — Οδηγίες 77/62/ΕΟΚ και 93/36/ΕΟΚ — Ανάθεση συμβάσεων χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού — Μη εφαρμογή των κανόνων περί ανταγωνισμού — Ελικόπτερα Agusta και Agusta Bell»

Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα J. Mazák της 10ης Ιουλίου 2007 . . . . . I - 2176

Απόφαση του Δικαστηρίου (τμήμα μείζονος συνθέσεως) της 8ης Απριλίου 2008 I - 2195

Περίληψη της αποφάσεως

1. Προσφυγή λόγω παραβάσεως — Προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία — Όχληση (Άρθρο 226 ΕΚ)

2. Προσέγγιση των νομοθεσιών — Διαδικασίες συνάψεως συμβάσεων δημοσίων προμηθειών — Οδηγία 93/36 — Παρεκκλίσεις από τους κοινούς κανόνες — Συσταλτική ερμηνεία (Οδηγία 93/36 του Συμβουλίου, άρθρα 6 §§ 2 και 3)
3. Προσέγγιση των νομοθεσιών — Διαδικασίες συνάψεως συμβάσεων δημοσίων προμηθειών — Οδηγίες 77/62 και 93/36 — Σύναψη συμβάσεων (Οδηγίες 93/36 και 77/62 του Συμβουλίου)

1. Κατά την προ της ασκήσεως της προσφυγής λόγω παραβάσεως διαδικασία, μολοντί η αιτιολογημένη γνώμη του άρθρου 226 ΕΚ πρέπει να εκθέτει με λογική πληρότητα και λεπτομερώς τους λόγους που οδήγησαν την Επιτροπή να σχηματίσει την πεποίθηση ότι το οικείο κράτος μέλος παρέβη υποχρέωση που υπέχει από τη Συνθήκη, προκειμένου περί του εγγράφου οχλήσεως δεν μπορεί να απαιτείται τόσο μεγάλη ακρίβεια, δεδομένου ότι το έγγραφο αυτό κατ' ανάγκη συνίσταται σε μια πρώτη σύντομη περιλήψη των αιτιάσεων.

(βλ. σκέψη 23)

2. Όπως προκύπτει, μεταξύ άλλων, από τη δωδέκατη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 93/36, περί συντονισμού των διαδικασιών για τη σύναψη συμβάσεων δημοσίων προμηθειών, η διαδικασία με

διαπραγμάτευση έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και πρέπει να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες περιπτώσεις. Προς τούτο, το άρθρο 6, παράγραφοι 2 και 3, της οδηγίας αυτής απαριθμεί ρητώς και περιοριστικώς τις περιπτώσεις κατά τις οποίες και μόνον μπορεί να γίνει προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση. Συγκεκριμένα, οι αποκλίσεις από τους κανόνες που σκοπό έχουν να εξασφαλίσουν τη δυνατότητα άσκησης των δικαιωμάτων που αναγνωρίζονται από τη Συνθήκη στον τομέα των συμβάσεων δημοσίων έργων πρέπει να ερμηνεύονται στενά. Προκειμένου η οδηγία 93/36 να μην απολέσει την πρακτική αποτελεσματικότητά της, τα κράτη μέλη δεν μπορούν, επομένως, να προβλέπουν περιπτώσεις προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση που δεν προβλέπονται από την οδηγία αυτή ή να συνοδεύουν τις ρητώς προβλεπόμενες από την εν λόγω οδηγία περιπτώσεις με νέους όρους που έχουν ως αποτέλεσμα να καθιστούν ευκολότερη την προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία. Εξάλλου, το βάρος αποδείξεως σχετικά με τη συνδρομή των έκτακτων περιστάσεων που δικαιολογούν την παρέκκλιση από τους εν λόγω κανόνες φέρει ο διάδικος που τις επικαλείται.

(βλ. σκέψεις 56-58)

3. Ένα κράτος μέλος, έχοντας καθιερώσει από παλιά και εξακολουθώντας να εφαρμόζει την πρακτική της απευθείας σύναψης συμβάσεων αγοράς ελικόπτρων ορισμένης εθνικής μάρκας για την κάλυψη των αναγκών πολλών στρατιωτικών και πολιτικών σωμάτων, χωρίς την προκήρυξη διαγωνισμού και, μεταξύ άλλων, χωρίς την τήρηση των διαδικασιών που προβλέπει η οδηγία 93/36 περί συντονισμού των διαδικασιών για τη σύναψη συμβάσεων δημοσίων προμηθειών, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 97/52 και προέβλεπε προηγουμένως η οδηγία 77/62 περί συντονισμού των διαδικασιών συνάψεως συμβάσεων κρατικών προμηθειών, όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με τις οδηγίες 80/767 και 88/295, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τις οδηγίες αυτές.

Μια τέτοιου είδους πρακτική δεν δικαιολογείται από την ύπαρξη «εσωτερικής» σχέσης στην περίπτωση της, έστω και κατά μειοψηφία, συμμετοχής μιας ιδιωτικής επιχείρησης στο κεφάλαιο της εταιρίας που κατασκευάζει τα εν λόγω ελικόπτερα, στην οποία συμμετέχει και η οικεία αναθέτουσα αρχή κατά τρόπο που να μην έχει τη δυνατότητα να ασκεί επί της εταιρίας αυτής έλεγχο ανάλογο προς αυτόν που ασκεί στις δικές της υπηρεσίες.

Εξάλλου, όσον αφορά τις θεμιτές επιταγές εθνικού συμφέροντος που προβλέπουν τα άρθρα 296 ΕΚ και 2, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας 93/36, καθόσον τα ελικόπτερα αυτά είναι προϊόντα διπλής χρήσεως, κάθε κράτος μέλος δύναται, δυνάμει του άρθρου 296, παράγραφος 1, στοιχείο β', ΕΚ, να λαμβάνει τα μέτρα που θεωρεί αναγκαία για την προστασία ουσιαδών συμφερόντων της ασφαλείας του, που αφορούν την παραγωγή ή εμπορία όπλων, πυρομαχικών και πολεμικού υλικού, υπό την προϋπόθεση, πάντως, ότι τα μέτρα αυτά δεν αλλοιώνουν τους όρους του ανταγωνισμού εντός της κοινής αγοράς σχετικά με τα προϊόντα που δεν προορίζονται για στρατιωτικούς ειδικά σκοπούς. Επομένως, κατά την αγορά εξοπλισμού, ο οποίος δεν προορίζεται με βεβαιότητα να χρησιμοποιηθεί για στρατιωτικούς σκοπούς, πρέπει απαραίτητως να τηρούνται οι κανόνες περί συνάψεως δημοσίων συμβάσεων. Κατά την προμήθεια ελικόπτρων από στρατιωτικά σώματα για πολιτική χρήση πρέπει να τηρούνται οι ίδιοι κανόνες.

(βλ. σκέψεις 38-41, 46-49, 60 και διατακτ.)